

Intervju s pjesnikom Đorđem Nešićem

Hvala Vam što ste pronašli vremena za naš intervju koji ćemo iskoristiti kao odličnu pozivnicu na tematsku priredbu „Trag“ povodom Dana škole koji ove godine obilježavamo 12. 4. u 19h u Domu kulture Bijelo Brdo.

Do sada ste već imali mnoge intervjuje. Postoji li nešto što biste voljeli da su vas pitali, a nisu?

Pa odgovarao sam često na novinarska pitanja, rijetko sam odgovarao na pitanja učenika nego su to bili najčešće novinari, najčešće novinari iz kulturnih rubrika. Oni me jesu pitali o djetinjstvu relativno često, ali im ja nisam ispričao sve onako kako bih ispričao nekom ko je iz Bijelog Brda i ko pozna sredinu u kojoj sam ja odrastao, tako da eto volio bih da baš ta pitanja o odrastanju u Bijelom Brdu, a vidim da će ih biti tokom ovog razgovora.

Bijelo Brdo, Vaše (i naše) rodno mjesto čest je motiv Vaših pjesama. Kakvo je bilo Vaše odrastanje u Bijelom Brdu i po čemu se ono razlikuje od života danas?

Pa od mog odrastanja prošlo je više od pedeset godina, skoro šezdeset godina. Naravno da se svijet tehnološki promijenio, pa i Bijelo Brdo se promijenilo vizuelno, promijenila se komunalna infrastruktura, promijenio se broj stanovnika što mi je jako žao dakle nekad je bilo puno više ljudi u Bijelom Brdu i bilo je puno više đaka u ovoj školi, ali pamtim dakle i doba kad nije bilo asfaltirane ceste kroz glavnu ulicu Bijelog Brda, nego je bio makadam drum, sporedne ulice su bili gorski putevi, pune debele prašine preko ljeta, pune blata preko jeseni i zime, ali i to je imalo svoje čari, mi smo znali da se igramo u toj prašini i u tom blatu, tako da svako je djetinjstvo lijepo na svoj način i svako vrijeme, opet, tehnološki nosi neke novosti tako da mogu da konstatujem da se Bijelo Brdo jako promijenilo, možda je ova slika sad za nekog putnika, prolaznika ljepša, ali ja pamtim kad je to bilo drugačije, kad je bilo manje zagađenosti između ostalog bilo je manje plastike pa je i to imalo nekakve svoje čari.

Jeste li voljeli školu? Koji su Vam školski predmeti bili najdraži? I sami ste radili kao učitelj u školi. Koje bi osobine trebao imati dobar učitelj?

Pa školu sam volio, mi smo išli onako, puno nas je kretalo iz jednog kraja ili iz jedne ulice pa smo se skupljali i išli zajedno u školu onda je to bilo zanimljivo usput, i put do škole i put iz škole kući. Kao i svakoj djeci omiljeni predmet mi je bio naravno fizički, čak nije bilo košarkaškog igrališta u početku nego smo najčešće igrali fudbal i rukomet i već ne znam ove igre dječje; graničara i tome slično, a kasnije omiljeni predmet su bili, pa volio sam na kraju krajeva sve

predmete, ponekad je to zavisilo od gradiva, ponekad je zavisilo od učitelja koji je predavao određeni predmet, ali recimo da mi je omiljeni predmet tad bio, pošto sam kasnije studirao srpskohrvatski jezik, tadašnji Hrvatski jezik i književnost. Koje bi dobre osobine trebao da ima učitelj danas, pa pre svega da voli djecu, to je osnovno, znači da voli djecu i da zna prenijeti znanje. Mnogi učitelji imaju znanje, ali ga malo teže prenose na djecu i prilagode tom nekom dječjem uzrastu i da im se približe tehnološki. Djeca su danas na visokom tehnološkom razvoju i kod kuće su im pristupačni mnogi tehnološki alati tako da ni učitelji ne smeju da kaskaju u tom smislu, dakle moraju da prate i ta dječja interesovanja, filmove koje djeca gledaju, muziku koju slušaju da bi bili u nekakvom kontaktu s njima i da se dignu na njihov nivo.

Nekada je čitanje bilo oblik zabave. Što ste Vi čitali u djetinjstvu? Imate li neku knjigu koju posebno pamтите? Čitate li i danas puno?

Tad je naravno, kao i sad, postojala školska biblioteka sa puno manje knjiga nego što ih ima danas i nakon lekitre koja nas je na neki način uvela u svijet književnosti, ja i mnogi moji prijatelji i prijateljice smo čitali gotovo sve što bi nam došlo pod ruku dakle to je pored te beletristike, lektirskih naslova, bila i tada popularne knjige kao što su knjige o Tarzanu, o Winnetou, dakle knjige Karla Maya o divljem zapadu, te avanturističke knjige. Ja se sećam da sam pročitao gotovo sav fond knjižnice koja je tad postojala. Čitam naravno i danas, to mi je na kraju krajeva i struka. Evo sad konstatujem da posljednjih nekoliko godina imam sve manje vremena za čitanje što mi je jako žao ili me umor preko dana uspava pa ne stignem da čitam onoliko koliko bih htio naveče, ali u svakom slučaju čitam svaki dan. Knjiga koja je meni ovako najupečatljivija iz tog nekakog djetinjstva je knjiga „Junaci Pavlove ulice“ mađarskog pisca, jelda, Ferenc Molnara zato što mi se učinilo kao da je taj pisac gledao nas dječake kako smo se, i djevojčica naravno, kako smo se međusobno igrali i kako smo ratovali ulica protiv ulice, kako smo jedni drugima pravili nekake male smicalice i tako, ta me knjiga onako baš duboko dirnula i potresla i volim da je pročitam i da je se sjetim i dan danas.

Današnjoj djeci uzor su *jutjuberi* i *influenceri*, djeca previše vremena provode na društvenim mrežama i internetu, općenito, što mislite o tome? Što biste Vi poručili djeci i mladima, zašto bi trebali više čitati.

Došla su druga vremena i štošta se promijenilo, ja se nadam da će opet ta nova tehnologija naći nekakav način da knjigu približi djeci bilo to da su to zvučne knjige ili elektronske knjige ili već nešto tome slično. Bojim se tog da, gdje je *jutjuber* ili *influencer*, nekome idol, da to smanjuje i njegovu pismenost i njegov pogled na svijet. Ne kažem da između *jutjuber*a i *influencer*a nema zanimljivih ličnosti, ali mislim da bi se trebalo svakako držati nečeg što je trajna

vrijednost, a književnost upravo djelima koja su, kao što to ima u svakoj umjetnosti, u likovnoj i muzičkoj, djelima koja su trajna vrijednost i tako mislim da bi se trebalo usmjeravati da bi interesovanja trebala ići u smjeru trajnih vrijednosti.

Koji su bili Vaši uzori u djetinjstvu?

Uzora je bilo mnogo i u sportu, i u muzici, i u književnosti dakle ti nekakvi fudbaleri tog doba recimo da su to bili Šekularac pa Dragan Džajić kasnije, to je bila ta nekakva generacija, a u književnosti već sam pominjao Ferenc Molnara naravno da je tu bio i Branko Ćopić koji je jedan čarobni pripovedač i koji upravo zna da napravi od dječaka ili djevojčice čitaoca dakle on je taj pisac koji može da toliko zainteresuje da ti počneš da čitaš knjige i da vidiš da je to jedan poseban i lijep svijet. Onda su to kasnije bili brojni uzori, pogotovo na tom nekakvom vizualno identičkom planu od nekih naših najznačajnijih pa do svjetskih velikana dakle da ih ne nabrajam sad, ima ih jako, jako puno.

Kada ste napisali prvu pjesmu? Koju biste pjesmu danas izdvojili kao najdražu?

Počeo sam pisati u tim ranim godinama kad počnemo pisati sastave pa onda pokušavamo da napišemo, ne samo sastave, nego i pjesmicu pa onda to ispadne ili ne ispadne onako kako je zamišljeno, ali onako ozbiljnije sam počeo da pišem u gimnaziji i to tamo već negdje u trećem, četvrtom razredu gimnazije pa sam imao neke sveske koje sam ispunjavao, vježbao sam, kao što slikar vježba da naslika sliku tako sam ja vježbao da napišem nekakvu dobru pjesmu. E sad, teško je sad izdvojiti nekakvu najdražu od tih nekoliko stotina koje sam imao, neka moja pjesma najpoznatija je „Prozor kroz koji Dunav teče“ i eto posebno mi je drago da je nekih petnaestak mojih pjesama komponovano pa se izvode i kao muzičke numere što bi se reklo, uključujući i ove pesme za djecu o kojima ćemo govoriti kasnije. Dakle nemam neku omiljenu, kažem ova je najpoznatija pa eto ajde, ako se treba opredijeliti za nešto, mogu se i ja opredijeliti onda za tu pjesmu „Prozor kroz koji Dunav teče“.

Jeste li imali hobije u mladosti? Kakvu ste glazbu slušali? Koja Vam je pjesma najdraža?

Pa hobija sam imao, koje sam nekada imao, imam ih i dan danas. Onaj najdugotrajniji hobi je ribolov, pecanje, dakle odrasli smo tu blizu Stare Drave i danas sam inficiran pecanjem i stalno mi je žao što nemam dovoljno vremena da provodim na vodi jer je to jedan poseban, opet, doživljaj. Što se tiče muzike, pa mi smo onda bili svedeni u početku na radio dakle ono što se puštalo na radiju, nismo imali mogućnosti izbora, kasnije su tek došli gramofoni, ploče i tako dalje. Na radiju je to uglavnom, bila u početku nekakva, narodna muzika, izvorna

narodna muzika pa eto i tu ima nekih pjesama koje su trajne vrijednosti, koje volim i dan danas. Kasnije kad sam otkrio rock n' roll, to su tad već 70-e i 80-e godine prošloga vijeka. Mislim da je ta muzika, rock n' roll, nešto što se najbolje muzici desilo, dakle ona traje na neki način i dan danas i slušali smo naravno te njene začetnike. Ako bih izabrao neku od grupa sa prostora bivše Jugoslavije koja mi je najdraža, onda je to grupa „Smak“ iz Kragujevca koja još uvijek povremeno svira.

Vratimo se sada Vašoj poeziji.

U svojim pjesmama ne spominjete samo Bijelo Brdo, česti motivi su i dvije velike rijeke, Dunav i Drava. Zašto baš rijeke?

Ono zašto baš rijeke može najbolje razumjeti onaj ko recimo bude u čamcu i doživi na rijeci jutro kad sviće dan. To je kao da se ponovo rađa svijet, tako to izgleda onako iz tame. Grane sunce i odjednom nešto dobija svoju boju i svoje obrise. To sam upio nekako u ranom djetinjstvu i to mi je jedan od najupečatljivijih doživljaja dakle jutro na vodi, jutro u čamcu i iz toga je proistekao i taj moj boravak na reci, pecanje i onda teme vezane uz vodu. Voda je jedan od četiri elementa koji čine ovaj svijet i danas sam češće na Dunavu zbog posla jer mi je Dunav na dohvat ruke, ali Stara Drava je ipak moja najomiljenija voda, tu sam naučio da plivam i da pecam, najviše volim da boravim na Staroj Dravi.

Koja tematika prevladava u vašim pjesmama? Zašto nemate više ljubavnih pjesma?

Ljubavne pjesme sam pisao u gimnaziji, tad sam isključivo pisao ljubavne pjesme pa valjda sam se onda tu potrošio u tim temama, a nekako je teško napisati ljubavnu pjesmu, ali se o ljubavi može pisati na razne načine; ljubav prema prirodi, ljubav prema ljudima, ljubav nije samo između muškog i ženskog nego se može odnositi na čitav svijet koji nas okružuje, u smislu ja pišem o ljubavi, ali prema rijekama, prema prirodi, prema zavičaju, prema svemu ostalom, prema nebu.

Nedavno ste objavili i prvu zbirku pjesama za djecu? Zašto ste se odlučili pisati za djecu i bojite li se iskrene dječje kritike?

Djeca su najbolji književni kritičari. Ja imam već troje unučadi tako da je bilo prirodno da nešto i napišem i za njih. Nisam inače do sad pisao za djecu, ali sticajem okolnosti pretprošle godine sam pokušao i eto iz tog je ispala jedna knjiga koja se zove „Štuka kod zubara“. U pitanju je dvadeset ribljih pjesama i jedna žablja, dakle o dvadeset riba i jednoj žabi na jedan tako dječiji i humorističan način. Pošto sam ja imao jako veliko zadovoljstvo dok sam to pisao,

ja vjerujem da će se ta energija preneti na onog koji bude to čitao pa i na djecu tako da se te kritike ni malo ne bojim i boli bi mi drago da me neko iskritikuje.

Jeste li razmišljali o tome da pišete prozu za djecu, možda roman za mlade s elementima autobiografije o životu u Bijelom Brdu?

Svako ko piše pjesme želi da napiše nekakav roman, svako ko piše roman, on bi želio da piše pjesme. To je uvijek tako, želite da radite ono što ili niste u stanju ili ne možete. Ja se nadam da ću, kad budem imao malo više vremena, napisati neko prozno djelo, a sad da li će to baš biti roman iz mladosti ili nekog drugog perioda ne znam, vidjet ćemo kako će to ići, to će se otvoriti samo po sebi.

Još jednom, hvala Vam za izdvojeno vrijeme i sve najbolje u daljnjem pjesničkom stvaralaštvu!

Intervju napravili učenici 8. r.

David Kvaka

Tatjana Jagodić